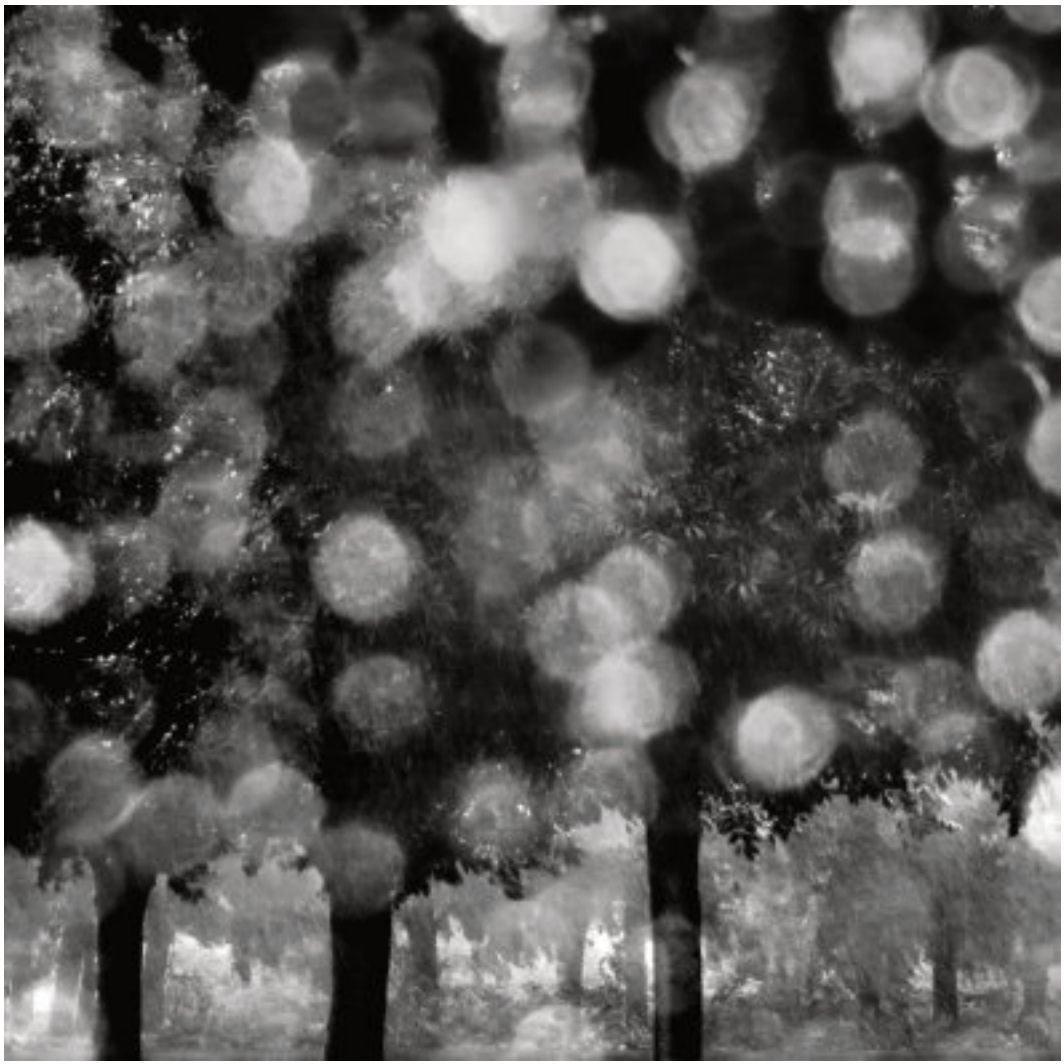
FOTOCLUB ZWIJNDRECHT

de grove korrel

SEPTEMBER 2023 - JAARGANG 65

316

Colofon

De Grove Korrel
65e jaargang, september 2023, nummer 316
De Grove Korrel is een uitgave van Fotoclub Zwijndrecht opgericht 7 september 1959 en koninklijk goedgekeurd op 30 juni 1971

Redactie:
Martin Geuze, Joke Maarleveld,
Marjan Leeuwesteijn en Franz Heuser

Redactieadres:
Rotterdamseweg 126
3332 AL Zwijndrecht
redactie@fotoclubzwijndrecht.nl

Secretariaat:
Marjan Leeuwesteijn
secretariaat@fotoclubzwijndrecht.nl

Internet:
www.fotoclubzwijndrecht.nl

Contributie 2023/2024:
€ 165,- per persoon per jaar

Bank:
NL30 INGB 0000 349456

Clubgebouw/fotogalerie:
Rotterdamseweg 126 (hoek Koninginneweg)
3332 AL Zwijndrecht
De aanvangstijd van de vaste clubavond is op maandagavond 20:00 uur.
Het clubgebouw is geopend vanaf 19:30.
De fotogalerie is voor publiek elke zaterdag van september t/m mei van 12:30 tot 16:00 uur geopend. De toegang is vrij.

Vormgeving en productie
Franz Heuser, Martin Geuze, Marjan Leeuwesteijn en Joke Maarleveld

Printing:
Haveka B.V. , Alblasserdam

Tekstbijdrage:
Martin Geuze, Henk Ras, Jurjen Biesbroek, Hans van Weelden, Ad van de Griend, Joke Maarleveld en Frank de Graaff

Cover:
Joke Maarleveld

Voorwoord

TEKST: MARTIN GEUZE

Bladerend door de proefdruk van deze Korrel, dacht ik bij het bekijken van de foto's aan diversiteit. Diversiteit betekent verscheidenheid en gaat over de mix van verschillen tussen mensen. Dat kunnen zichtbare verschillen zijn, zoals leeftijd, sekse, huidskleur, een lichamelijke beperking. Maar ook onzichtbare verschillen, zoals cultuur, politieke overtuiging, je belastbaarheid of je persoonlijkheid.

Wat nog wel eens gebeurt, is dat deze kenmerken als losstaand van elkaar worden gezien. Het gevaar bestaat dan dat iemands identiteit wordt gereduceerd tot bijvoorbeeld 'diegene met een beperking' of 'die activist', terwijl juist iedereen verschillende kenmerken in zich heeft. Waar het om gaat bij diversiteit is dat de mix van verschillen tussen mensen er juist mag zijn en wordt gerespecteerd. En dus niet dat je op basis van het verschil wordt buitengesloten.

Kijkend naar de foto's in deze korrel zie ik enorm veel diversiteit. Dat is goed voor ons als fotoclub. Zo kom je als lid in aanraking met allerlei stijlen van fotografie, waardoor je jezelf verder kunt ontwikkelen. Het betekent niet dat je alles maar mooi moet vinden, maar door verschillende benaderingen in de fotografie te zien, kun je je kijk op fotografie verbeteren.

Het is mooi om te zien dat ook foto's van onze nieuwe leden in deze Korrel zijn opgenomen. Het geeft aan dat zij goed kunnen fotograferen, waarbij hun benadering ook weer anders is dan wat we van andere leden zien.

Laten we de diversiteit er op onze club inhouden. Juist die diversiteit maakt, dat door al die verschillende benaderingen je inzicht in fotografie wordt vergroot. En dat is precies waarom ik ooit lid ben geworden van onze fotoclub.

Ik kijk uit naar ons aankomende seizoen. Laten we er met zijn alleen weer een mooi en inspirerend jaar van maken. Met veel diversiteit, zodat we elkaar blijven inspireren om onze kijk op fotografie steeds verder te verbeteren. Ik wens jullie veel fotoplezier toe!

Kever

TEKST: HENK RAS

Op de voorpagina van DGK 315 staat een foto van Franz van een Volkswagen Kever. Tenminste dat dacht ik; bij het bestuderen van wat details kreeg ik twijfels en besloot het Franz te vragen. Het blijkt een Volkswagen Karmann Ghia en dat is een tweedeurs sportwagen, die dan weer wel op de onderplaat van een Kever is gebouwd. We zien alleen een deel van de bovenkant van de auto en die bovenkant lijkt ook op een Kever.

De Kever werd ontwikkeld in 1938, door o.a. Porsche, in opdracht van Hitler als auto voor de hele Duitse bevolking. Er was al snel geen productiecapaciteit meer, omdat die hard nodig was voor oorlogsactiviteiten, die meer prioriteit kregen. De eerste Kever voor particulieren werd pas na de oorlog gebouwd en gelijktijdig zocht de fabriek een meer stijlvolle auto. De opdracht voor de ontwikkeling werd in 1951 gegeven aan carrosseriebouwer Karmann uit Osnabrück, die het Italiaanse ontwerpbureau Ghia uit Turijn erbij betrok.

Uiteindelijk zijn er van de Kever meer dan 21 miljoen gebouwd en van de Karmann Ghia zo'n 500.000, in verschillende uitvoeringen in diverse landen. De luchtgekoelde motor was achterin de auto geplaatst, waardoor er alleen bagageruimte in de neus van de auto was. Tot zover de geschiedenisles, die toch wel interessant was.

Alleen de auto - met inhoud - staat goed scherp in beeld, terwijl de achtergrond onscherp is. In de gefotografeerde auto zitten drie mensen die allemaal in hun eigen wereldje bezig zijn. Het kind achterin kijkt naar Franz, terwijl de vrouw op haar telefoon bezig is. Het is niet duidelijk waarmee de man bezig is; de radio? De spiegelende zonnebril van het kind is een belangrijk beeldelement. Franz staat erin gespiegeld met nog wat andere personen. De lak op het portier ziet er een beetje slordig gespoten uit. De sinaasappelhuidlak blinkt echter alsof het spuiten gisteren gebeurd is. De foto heeft een historische jaren 60 uitstraling, waarmee de mobiele telefoon van de vrouw dan weer in tegenspraak is.

Deze foto riep bij mij herinneringen op aan mijn eerste buitenlandse vakantie met twee vrienden. Ik was nog student, maar één van mijn vrienden was in het bezit van een rode Kever, waarmee we begin jaren 70 een campingtour deden langs de Rijn in Duitsland.

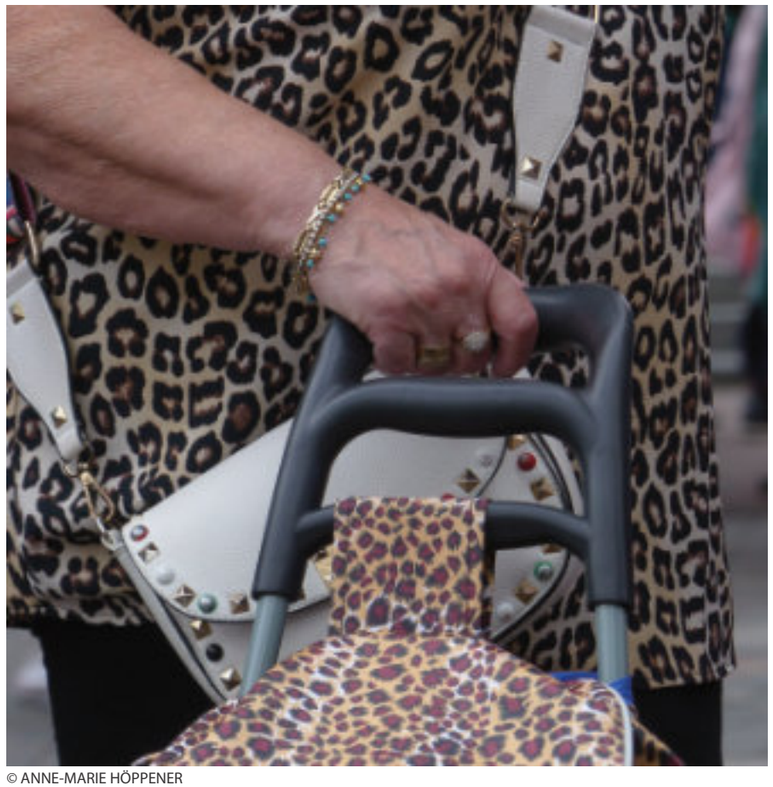
Al met al een foto die bij mij een persoonlijke herinnering opriep en me terugstuurde naar 1974.

© FRANZ HEUSER

Henk rechts op de foto

© ANNE-MARIE HÖPPENER

Bouillabaisse

TEKST: JURJEN BIESBROEK

Deze week las ik twee totaal verschillende stukken tekst waar ik nog even op moest kauwen. Het ene ging over een zoon die tegen zijn vader zei dat het misschien wel goed zou zijn als hijzelf aan zijn vader zou leren hoe die vader voortaan met behulp van internet zou kunnen bankieren, boodschappen doen enzovoort. Dat zou toch zoveel makkelijker zijn en tijd besparen.

Dat stelde de zoon voor toen ze samen weer lang in de rij hadden gestaan bij het bankfiliaal dat nog maar zelden open is. De handelingen waren te ingewikkeld en het verliep allemaal zeer traag. De vader had geantwoord dat het hem niet ging om de efficiency. Hij ging graag naar de bank, want onderweg had hij vrienden gesproken en in de winkel had hij gehoord hoe het ging met het gebroken been van één van de kinderen van de grutter. Wat is nou belangrijk in het leven.

Kort daarvoor had ik tegen de dovemans oren van mijn moeder nogmaals gezegd dat het niet verstandig was dat zij op 90-jarige leeftijd nog in haar auto reed. Dat ik me zorgen maakte.

Het tweede verhaal ging over ChatGPT in de fotografie. De Artificial Intelligence (AI) zal ook de fotografie drastisch veranderen. Ik hoor je al denken: Photoshop zit toch al vol met een vorm van AI want je kan vrij simpel een lucht vervangen of een ongewenst item verwijderen. Dat is ook zo, maar het plan is dat tegen het eind van dit jaar een versie wordt gelanceerd met de optie ‘generatief vullen’. Er is al een testversie in gebruik. Deze optie geeft de mogelijkheid om in tekst in te vullen wat je veranderd wil hebben aan je foto. En dat gaat ver: een onderwerp toevoegen, een hele nieuwe achtergrond in de foto verwerken. Nieuwe inhoud kan worden toegevoegd op een zeer realistische manier. En dan rijst de vraag in hoeverre het nog jouw foto is.

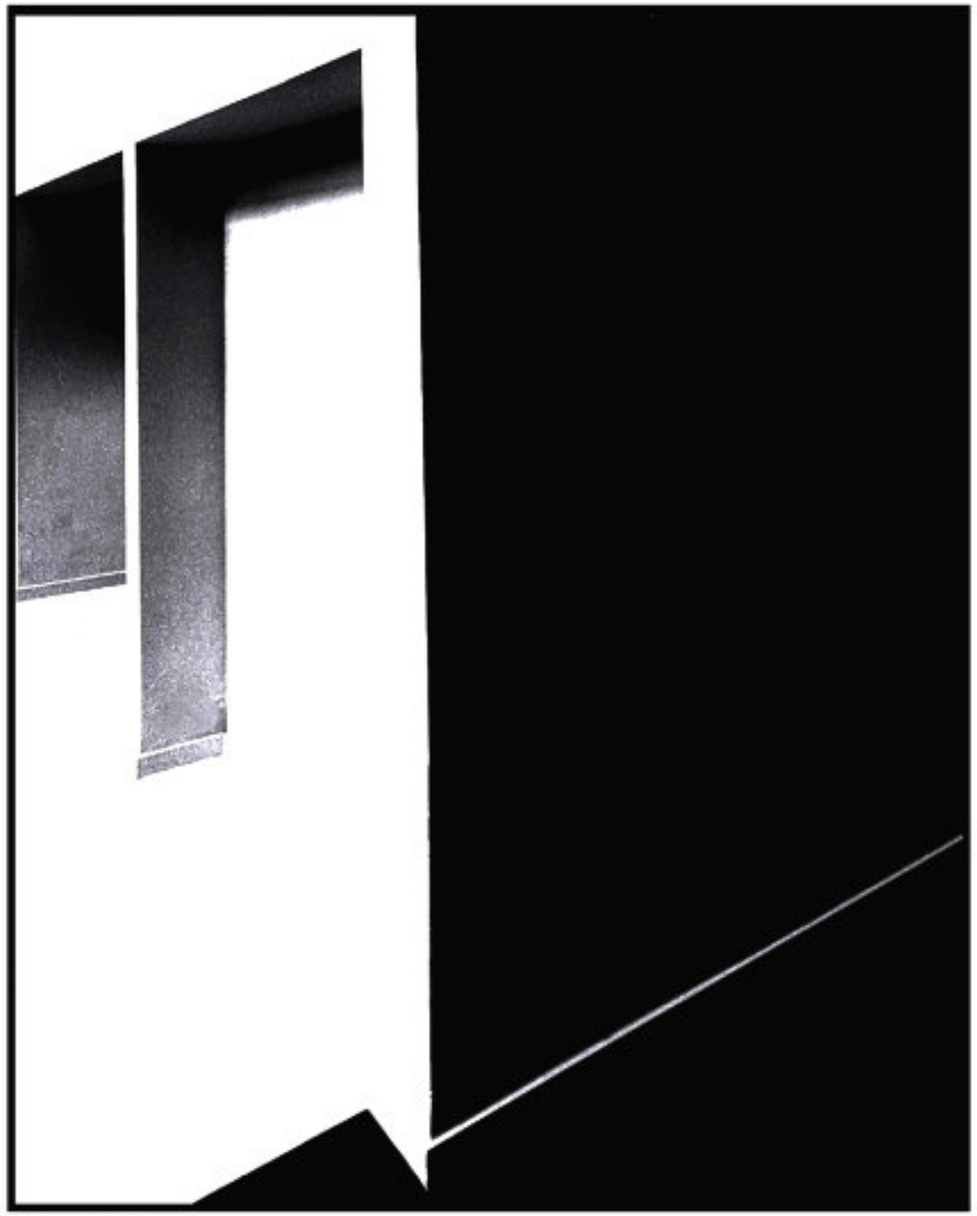
Stel dat je met opdrachten kan gaan werken zoals: maak deze foto sprookjesachtiger, genereer een mystieke sfeer in mijn natuurfoto, zet een cowboy in de woestijn op een paard die langzaam richting de ondergaande zon wandelt met lange schaduwen. Vind ik fotograferen dan nog wel leuk?

Wanneer ik de paralellen zie in de verhalen en alles in één pan gooi dan vertaal ik de zoon van het begin maar even naar de voorstander van gebruik van nieuwe technieken. En de oude vader naar de behoefte van een beeldmaker om te kunnen fotograferen op de manier dat hij er het meeste uithaalt.

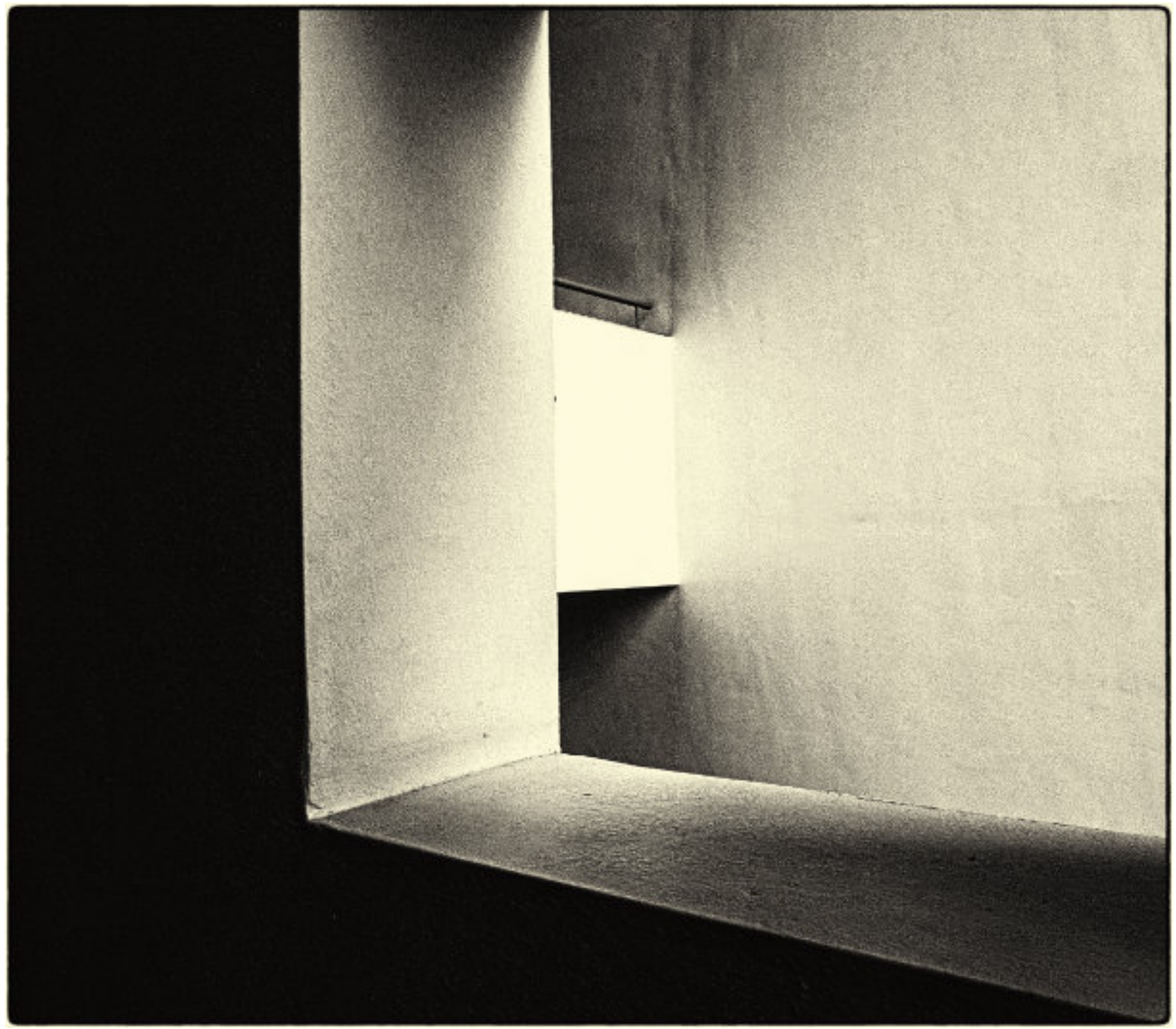
Dat hoeft elkaar niet in de weg te staan. Hoe je nou precies je bouillabaisse maakt, met verse vis of met restjes die je afgelopen week nog over had. Het recept is slechts een handvat om te komen tot een heerlijke soep die iedereen wil proeven. Zolang jij maar de kok bent.

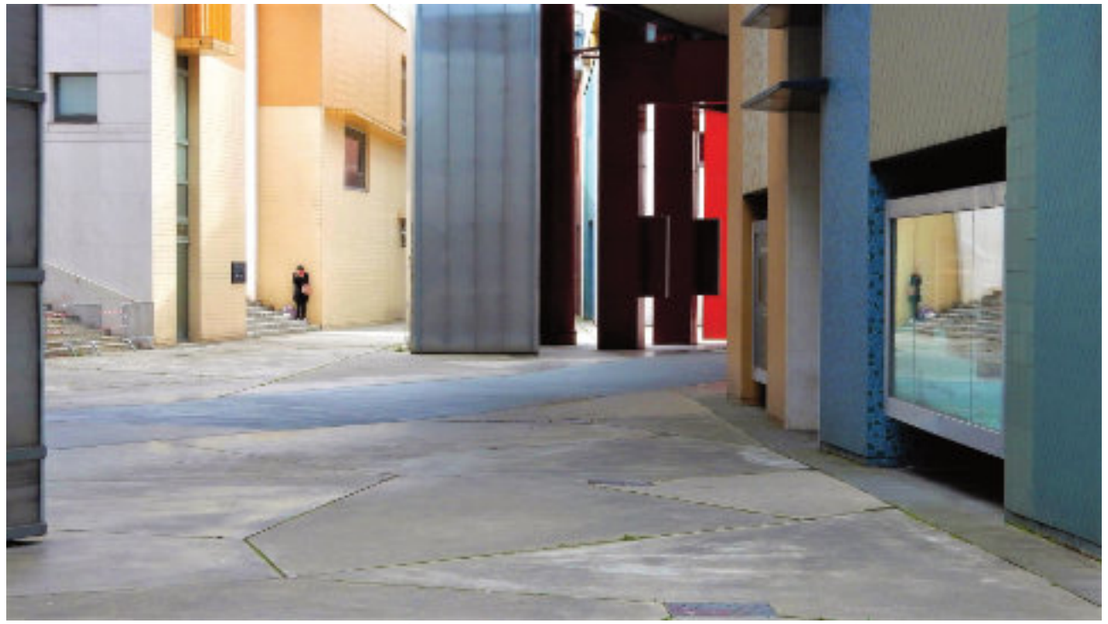
© JURJEN BIESBROEK

© AREN VAN DEN DOEL

© BERT BOUWMEESTER

© ANJA GROOT ZWAAFTINK

OP LOCATIE - Aangetroffen situatie: wat abstracte gebouwen, veel steen, glas, trappen, doorkijkjes, leegte, ruimte... en in die lege ruimte een vrouw, en nog een keer, gespiegeld. Het begon steeds meer op een filmlocatie te lijken. Het werd steeds interessanter. Klik..klik…

© ARIE STAM

Excursie

TEKST: FRANK DE GRAAFF

Op 30 april is er een uitje van de club. We gaan om tien uur op weg naar de Verbeke Foundation in Stekene, België. Dit uitje is deze keer georganiseerd door Arie Stam en Cor Ritmeester. Waarvoor dank, het blijkt een goede keuze. De jubileum-tentoonstelling 2022-2023 heeft als motto "Sans Dieu, Sans Maître, Sans Roi, Sans Droits". Het is dan ook een rommelige toestand zonder de wakende aanwezigheid van al die grootheden. Jammer voor al die kunstenaars dat de objecten niet van een duidelijk nummer waren voorzien, die wel op de twee A4tjes stonden vermeld, die we kregen uitgereikt.

Voor mij was het een bijzondere gelegenheid om aardig wat werk te zien van een van mijn vroegere docenten van de Rotterdamse Academie van Beeldende Kunsten. Gust Romijn was een energieke, flamboyante persoon, die heel wat opdrachten binnenhaalde. Er staat nog steeds werk van hem, onder meer in Rotterdam. 1967-70 was het een tijd van vernieuwing en vooral het abstracte werk werd geapprecieerd. Zo was er Karel Appel, bij iedereen bekend, die desgevraagd antwoordde: "Rembrandt? Nooit van gehoord!" Gelukkig wordt de oude meester weer gekoesterd als topkunstenaar.

Als ik ronddwaal over het grote terrein is de sfeer van "terug naar de natuur" steeds te beleven. Ik hoor het gezang van kanaries, het gekwetter van grasparkieten en bovendien van drie soorten ibissen. Kunst is eigenlijk onnatuur, scheppingen van mensen, zoeken naar het boeiende onbekende. Dat we de natuur meer moeten gaan waarderen komt steeds duidelijker in beeld. Bijvoorbeeld het kerkhof der uitgestorven dieren. De wegwerpmaatschappij. Een oude locomotief, de Russische reuzen-helikopter op een rare plek (was het maar hun laatste tuig) en een liggende hoogspanningsmast zijn overgeleverd aan de vergankelijkheid.

We zullen in het komend seizoen vast wel mooie beelden kunnen zien van onze eigen kunstenaars, er was hier genoeg materiaal om te fotograferen.

WERK VAN GUST ROMIJN

Volwassen

TEKST: HANS VAN WEELDEN

Tijdens de opening van de groepsexpositie Streetwalk in ons clubgebouw was er een foto van Jan Heijkoop, die mij echt raakte.

Twee jongetjes van een jaar of zes in een straatbeeld. Een jongetje met een step gefotografeerd op de rug, het andere jongetje kijkt hem aan met een speciale blik waaruit scepsis, argwaan en een beetje arrogantie om voorrang strijden. Kortom, een volwassen blik. Op de achtergrond twee mensen en een boom. Een van die mensen op de achtergrond is een jonge vrouw die achteloos een sigaret in haar linkerhand houdt. De afdruk op mat papier is prachtig van toon.

Waarom raakt deze foto mij zo en waarom roept hij emotie op? Gaat het alleen om de foto of is het wellicht omdat er bij Jan een paar jaar geleden een ernstige vorm van dementie is vastgesteld. In Ieder geval versterken die twee feiten elkaar wel om emotie op te roepen.

Jan was die bewuste middag aanwezig en ik heb hem verteld dat ik deze foto de mooiste van de expositie vond. Jan waardeerde dat zeer en liet dat blijken. Op zo'n moment is dementie even weg. Inmiddels heb ik een afdruk van de foto van hem cadeau gekregen.

De foto van Jan doet mij denken aan een tweetal foto's van beroemde fotografen, een van Mary Ellen Mark en een van Sally Man. In die foto's is ook een sigaret in het spel, maar op geheel andere wijze.De strekking van de drie foto's is mijns inziens dezelfde: de jeugd is feilloos in staat om gedrag, gebaren, houdingen en gelaatsuitdrukkingen van volwassenen uitermate geloofwaardig te imiteren.

Op de clubavond, die ik helaas gemist heb, was er een discussie over de uitsnede van deze foto (Sectie stukkie eraf). Sommigen vonden het jammer dat de volwassenen op de achtergrond stonden. Dat leidt af van het onderwerp. Ja, dat is ook een mening, maar meer vanuit de optiek van een portretfotograaf. Een straatfotograaf heeft meestal geen behoefte aan strenge kaders en wil graag omgeving en context zien. Hoe verhoudt het onderwerp zich tot de omgeving.

Nogmaals, dank je wel Jan voor de prachtige foto.

© JAN HEIJKOOP

© MARY ELLEN MARK

© SALLY MANN

© ROB TEIRLINCK "HET ZIELIGE BOOMPJE"

© COR PATER

Urbex fotografie, industrieel.

Deze foto is gemaakt in een elektriciteitscentrale in België. Het geeft een mooi beeld hoe er in de procesindustrie gewerkt wordt (dubbele afsluiters en strakke lijnen). Wat ik er mooi aan vind, is de kleur, symmetrie en de diepte in de foto. Hiernaast de vergankelijkheid van alles en wat men doet met spullen die 'afgeschreven' zijn, opruimen is duurder…

© WIM VAN VENROOY

© RUDI KLEINGELD

Fotograferen op vakantie

TEKST: JOKE MAARLEVELD

Van maken tot raken ...

Ergens in de Morvan, de zon schijnt en er staat een lekker briesje. Ik kom eindelijk toe aan het lezen van het boek "Van maken tot raken" van Diana Bokje. Ik scroll door de foto's die ik tot nu toe in de vakantie heb gemaakt. Tussen de gewone vakantiefoto's staat zo nu en dan een foto van een andere orde. Maar het zijn er niet veel, terwijl we best op fotografisch interessante plekken zijn geweest.

Eén van die plekken is bijvoorbeeld het klooster Sainte-Marie de la Tourette in Eveux, ontworpen door Le Corbusier. Een betonnen kolos die als een stuwdam opdoemt tussen de bomen, geheel "out of place" tussen de andere gebouwen en huizen in de streek. Zo elegant als de Notre Dame du Haut in Ronchamps is, zo lelijk is dit gebouw. Het is nog voorseizoen en we zijn er natuurlijk op een dag dat we niet naar binnen mogen. We moeten het doen met alleen de buitenkant. Om een hoekje staat een jongen tekeningen te maken in een schetsboekje en er wordt een groepje rondgeleid door een gids, verder is het uitgestorven. Het gebouw is enorm en heel complex. Je voelt de drang om foto's maken en dat doe je dan ook. Maar het wordt niks, want het raakt me niet echt. Toch is mijn advies: ben je ooit in de buurt, ga er dan vooral naartoe. Indrukwekkend is het sowieso en wie weet raakt het jou wel.

Een andere dag, een andere plek. We belanden in een museum over cinema en miniaturen. Dit lijkt een bijzondere combinatie, maar in de film wordt vaak gebruik gemaakt van maquettes. Het museum is een doolhof van donkere kamertjes. Ik voel totaal geen drang om foto 's te maken. Het is er ook heel, heel warm en dan ben ik niet op mijn best. Maar ineens staat hij daar dan: een militair rekwisiet uit de film "De langste dag". Niemand zal er waarschijnlijk een foto van maken, maar ik wel: mij blijft het raken die "mannen zonder gezicht".

© PETER VAN KLINKEN

© FRED VAN TURENHOUT - VIJF MET SAMENHANG: KWADE HOEK

© COR RITMEESTER

Een fotograaf in de schilderswijk

TEKST: AD VAN DE GRIEND

De eerste foto, die ik op 27 maart jl. tijdens een lezing op de club vertoonde, was een afbeelding van een dienstmeisje, gemaakt in Amsterdam door de schilder George Hendrik Breitner (1857 – 1923).

Omdat het gebruik van een camera door een schilder destijds niet op waardering kon rekenen, heeft Breitner zich bij leven nauwelijks uitgelaten over zijn fotografie. Pas in de tweede helft van de twintigste eeuw bleek dat zijn heimelijke genoegen circa 3000 negatieven heeft opgeleverd, waarop vaak paarden, arbeiders en de al genoemde dienstboden zijn afgebeeld.

De foto's van Breitner, vooral die uit zijn actieve en creatieve periode van 1900 tot 1914, hebben een hoge kwaliteit en zijn veel minder statisch dan toen gebruikelijk. Het zijn beelden van mensen in hun dagelijkse bezigheden in Amsterdam en niet van de stad zelf met zijn architectuur, bruggen, grachten, pleinen etc.

Als professionele beeldmaker en schilder begreep hij uiteraard perfect de vereisten voor een pakkende tweedimensionale afbeelding. Breitner, zeer bedreven in het hanteren van de camera, wist een eigen beeldtaal te ontwikkelen die ver afstond van hetgeen zowel de fotoamateur als de professional in die tijd produceerde. Het leven van de stad legde hij vast middels informele opnamen vanuit ongebruikelijke standpunten en dito uitsneden, vaak gecombineerd met functionele onscherpte en mensen die dwars door het beeld lopen, zonder het besef dat zij voor eeuwig werden vastgelegd. Dit in een tijd dat de contemporaine fotografiewereld, zeer conservatief met rigoureuze dogmatische regels en voorschriften (de pijlers avant la lettre), niets kon met de beelden van Breitner.

Breitner is een pionier, een straatfotograaf, een flaneur in een dynamische stad met een camera om, die vaak technisch imperfecte, tijdloze beelden wist te creëren. Volgens mij zijn er veel meer (straat)fotografen schatplichtig aan Breitner dan schilders.

Als er ooit een fotografenwijk komt in Zwijndrecht, moet de Breitnerstraat maar verhuizen.

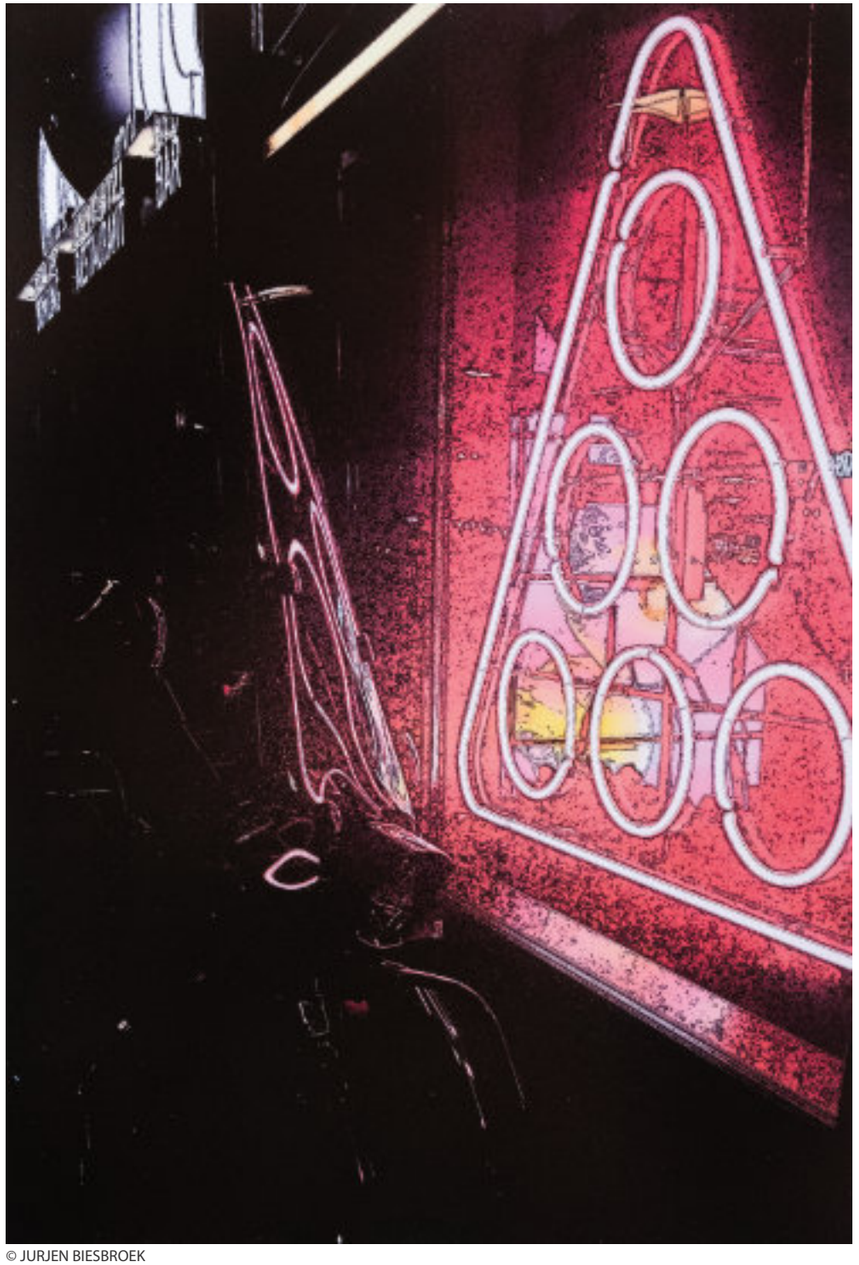
© FRANZ HEUSER

© PETER VAN KLINKEN

© FRANZ HEUSER

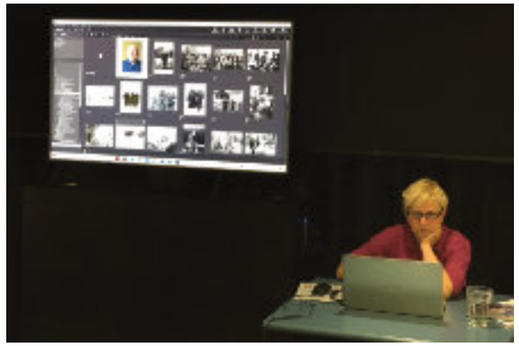

© JURJEN BIESBROEK

© COR RITMEESTER

Gedane zaken....

Claudia Heinermann 8 mei 2023

AVL: Nel bedankt voor al je goede zorgen!

Eli Dijkers bespreekt de foto's van het jaaroverzicht

Voorjaar 2023: Tweede kringloop fotosessie.

12 maart: Clubexcursie naar het FOMU te Antwerpen.

27 maart: BBBB-avond onder leiding van Ad van de Griend met de titel "Kleur in de club".

15 april: Bespreking Vijf met samenhang Zuid-Holland-Zuid in Landvast te Alblasserdam. Twee leden van onze fotoclub halen het tot de eerste twintig en mogen daarom meedoen met Foto Nationaal. Jurjen Biesbroek en Fred van Turenhout (met zelfs de eerste plek) van harte proficiat!

Eddie Dalm wordt na de bespreking van Vijf met samenhang benoemd tot lid van verdienste van de Fotobond voor zijn jarenlange penningmeesterschap van het Rayon Zuid-Holland-Zuid en ontvangt een oorkonde en een penning.

30 april: Excursie naar de Verbeke Foundation, museum voor moderne kunst in Stekene nabij Antwerpen.

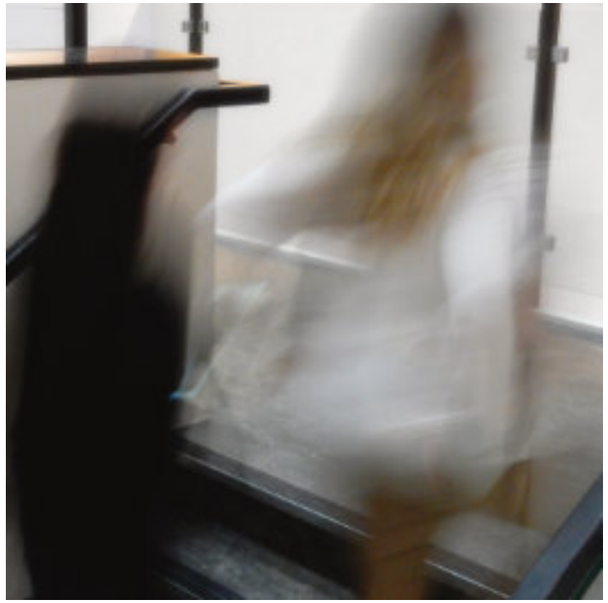
8 mei 2023: Fotografe Claudia Heinermann verzorgt een avond over haar project en bijbehorende expositie "Siberian Exiles" in het Fotomuseum Rotterdam.

15 mei: Algemene ledenvergadering. We nemen afscheid van onze bardame Nel Spruit, die onze inwendige mens 22 jaar verzorgd heeft met koffie, fris en drankjes. Nogmaals hartstikke bedankt Nel!

21 mei: Eindejaarsexcursie naar het Beeldenpark Middelheim in Antwerpen.

22 mei: Jaaroverzicht - drie foto's die dit jaar op de bok of het scherm zijn geweest worden van commentaar voorzien door een gast van buiten de club: ditmaal Eli Dijkers.

Zomerreces.

© ANJA GROOT ZWAAFTINK

© MARJAN WALHOUT : VALENTIJNSDAG

de grove korrel

FOTOCLUBZWIJNDRECHT